

Definisjonar:

Markriving/markberedning

Markberedning kan gjerast på ulike måtar, avhengig av om ein skal plante, så eller leggje til rette for naturleg forynging. Hovudmålet er å lage gode spire- eller plante plassar med blottlagd mineraljord.

Dette kan gjerast på fleire måtar, til dømes:

1. Flekkmarkberedning

- Vegetasjonsdekket blir fjerna punktvis i små flekkar.
- Blottlegg mineraljord som gir gode spirevilkår.
- Brukast ofte ved naturleg forynging og såing.

2. Furemarkberedning

- Lagar samanhengande striper (furer) med blottlagd mineraljord.
- Kan brukast både til planting og naturleg forynging.
- Ved planting blir humuslaget vendt slik at det blir omvend humus i fura.
- Mineraljord blir lagt opp i haugar oppå bakken.
- Gir plante plass som ligg høgare i terrenget → mindre frost og vassmetting.
- Særleg aktuell på fuktige areal eller der det er fare for drukning.

4. Invers markberedning

- Humus og jord blir snudd og lagt tilbake på same stad (humusen ned).
- Lite synleg inngrep og skånsam metode.
- Gir gode plantevilkår, men utan at planten kjem høgare opp i terrenget.

Kvifor gjer ein det?

Føremålet er å:

- **Betre etableringa av plantar** (røtene får kontakt med næringsrik jord)
- **Redusere konkurranse** frå gras og annan vegetasjon
- **Auke overleving og vekst**
- **Redusere risiko for insektsskadar** (t.d. snutebillar)

Nyplanting:

Kva inneber nyplanting?

- Setje ut **unge treplantar** (oftast gran eller furu i Noreg)
- Vanlegvis etter hogst, for å sikre **ny skog**
- Kan også skje på område som ikkje har vore skog før

Kvifor gjer ein det?

Føremålet er å:

- **Fornye skogen** etter hogst
- Sikre **framtidig tømmerproduksjon**
- Oppretthalde **skogdekke og økosystem**
- Binde **CO₂** og bidra til klimaarbeid

Suplering:

Kva inneber suppling?

- Gå gjennom eit nyplanta felt
- Finne område der det er **for få plantar**
- Plante inn nye tre for å fylle opp tomrom

Kvifor gjer ein det?

Føremålet er å:

- Sikre **rett plantetettheit**
- Unngå glisne bestand (for få tre per areal)
- Betre **produksjon og kvalitet** på framtidig skog

Ungskogpleie:

Kva inneber ungskogpleie?

Det handlar om å:

- **Fjerne uønska tre og vegetasjon**
- Gje dei beste trea (hovudstammene) meir plass og lys
- Regulere **tettleik og treslag**

Vanlege tiltak er:

- Rydding med ryddesag
- Fjerning av lauvtre som konkurrerer med gran/furu (dersom dei ikkje skal vere med vidare)

Kvifor gjer ein det?

Føremålet er å:

- Sikre **god kvalitet på framtidige tre**
- Auke **vekst og produksjon**
- Styre **treslagssamansetning**
- Gjere skogen meir **stabil og robust**

Avverking

Kva inneber avverking?

- Felling av tre med motorsag eller hogstmaskin
- Kviste og kappe stammar
- Køyre tømmeret ut frå skogen (transport)

Avverking kan skje på ulike måtar:

- **Flatehogst:** alle tre på eit område blir hogde
- **Tynning:** berre nokre tre blir tekne ut for å gi plass til dei andre
- **Plukkhogst:** enkeltvis uttak av tre

Kvifor gjer ein det?

Føremålet er å:

- Skaffe **tømmer til industri og bygging**
- Fornye skogen (leggje til rette for ny vokster)
- Styre utviklinga av skogen

Traktorvegar:

Kva inneber det?

- Planlegging av trase gjennom skogen
- Rydding av vegetasjon og mindre tre
- Utjamning og tilpassing av terrenget
- Eventuelt drenering (stikkrenner) der det trengst

Vegane er ofte:

- **smalare og enklare** enn bilvegar
- laga for **skogsmaskiner og traktorar**, ikkje vanleg persontrafikk

Kvifor byggjer ein traktorvegar?

Føremålet er å:

- Gjere det lettare å **frakte ut tømmer**
- Auke **effektiviteten** i skogdrifta
- Redusere **køyreskadar i terrenget** ved å samle trafikken
- Gjere tilgangen til skogen betre for planting og pleie

Bilvegar:

Kva inneber det?

- Planlegging og bygging av **skogsbilvegar med høgare standard** enn traktorvegar
- Breiare veg og betre bereevne
- Ofte med:
 - **grøfter og drenering**
 - **stikkrenner og bruer**
 - **fast dekke (grus)**

Kjenneteikn:

- Kan brukast av **tømmerbilar**
- Er vanlegvis **heilårsvegar** eller sesongvegar
- Har tilknytning til offentleg vegnett

Kvifor byggjer ein bilvegar?

Føremålet er å:

- Frakte tømmer **effektivt og lønnsamt ut til industri**
- Redusere transportkostnader
- Gjere skogen meir **tilgjengeleg for drift og forvaltning**
- Bruke mindre tid og drivstoff i hogst og transport

Treslagskifte

Kva inneber treslagskifte?

- Etter hogst plantar ein **eit anna treslag enn det som stod der før**
- Til dømes:
 - furu → gran
 - lauvskog → furu
 - lauvskog → gran

Kvifor gjer ein treslagskifte?

Føremålet kan vere å:

- Tilpasse skogen til **klima og veksestilhøve**
- Få **betre produksjon eller kvalitet**
- Auke **robustheit mot skade** (vind, sjukdom, insekt)
- Ta omsyn til **miljø og biologisk mangfald**

Karbonbinding:

Kva inneber karbonbinding?

- Tre og plantar tek opp **karbondioksid (CO₂)** gjennom fotosyntese
- Karbonet blir lagra i:
 - **stammar, greiner og røter**
 - **jord og humus**
- Skog fungerer dermed som eit **karbonlager**

Kvifor er karbonbinding viktig?

Føremålet er å:

- **Redusere klimaendringar** ved å ta CO₂ ut av atmosfæren
- Lagre karbon over lang tid i trevirke og jord
- Bidra til eit betre **klimarekneskap**

I skogbruket:

- Aktiv skogforvaltning (planting, pleie og fornying) kan auke karbonbindinga
- Ung skog i vekst bind ofte mykje karbon
- Trekonstruksjonar kan lagre karbon i lang tid

PEFC

Det er ein internasjonal sertifiseringsordning for berekraftig skogbruk. PEFC er den mest brukte skogsertifiseringa. Standarden heiter ofte **Norsk PEFC Skogstandard**

PEFC er eit system som:

- Sikrar at skog blir forvalta på ein berekraftig måte
- Stiller krav til miljø, økonomi og sosiale forhold
- Gir dokumentasjon på at trevirke kjem frå ansvarleg drift
- Skogeigarar følgjer fastsette standardar for drift
- Det blir teke omsyn til naturmangfald, friluftsliv og kulturminne
- Hogst og skogbruk skjer innanfor berekraftige rammer
- Tømmer kan sporast gjennom verdikjeda (sertifisert virke)